

zeela správně, že žalobce může beze všeho, tudíž b e z p o s t ò u p e n í práv komitentky, proti žalované uplatnit požadované interese komitentky pro nesplnění smlouvy; jestiž při tom základem v pravdě jeho vlastní interese, poněvadž ručí komitentce za provedení příkazu alespoň potud, pokud mu třetí smluvník jest práv a s t o p l n i t i. Žalobce jest tedy o p r á v n ě n, domáhati se na žalované náhrady veškeré škody, která vzešla zaviněným nesplněním smlouvy ne jen jemu, nýbrž i jeho komitentce, a p o v i n ě n, vydati této vše, co z tohoto právního důvodu pro ni vysoudí. Kupitel může však vždy žádati náhradu abstraktní škody, která jest minimem toho, co oprávněn jest požadovati od prodatele, porušivšího smlouvu. Teorie a praxe jsou si za jedno v tom, že tato zásada, vyslovená v čl. 357 odstavec třetí obch. zák. pro fixní obchody, platí i při jiných obchodech. Žalobce byl tudíž oprávněn, obmeziti žalobní žádání, rozšířené za sporu na náhradu škody konkrétní, konečně zase na puvodně požadovanou náhradu abstraktní škody, a t o b e z o h l e d u n a t o, zda jeho komitentka chtěla, aby uplatňoval pouze abstraktní škodu či snad vyšší škodu konkrétní, neboť poměr mezi komitentem a komisionářem nemá nic společného s poměrem mezi komisionářem a třetím smluvníkem, a nikterak na tomto nezávisí, a proto, kdyby snad žalobce byl obmezil žalobní nárok na požadavek pouhé abstraktní škody, ač komitentka trvala na náhradě škody konkrétní, mohlo by to míti právní význam a právní dusledky jen v poměru mezi žalobcem a firmou Dr. Sch. a Co., nikoli však v poměru mezi žalobcem a žalovanou. Pochybil tudíž odvolací soud, pokud ve shodě se soudem procesním zamítl žalobu proto, že komisionář nemá nároku na náhradu abstraktní škody, vlastně nemůže se domáhati náhrady abstraktní škody na účet komitenta proti svému smluvníkovi. Ježto se však odvolací soud s tohoto mylného stanoviska nezabýval ostatními vývody žalobcova odvolání, jimiž žalobce brojil proti rozsudku prvního soudu po stránce skutkové, tvrdě, že výše požadované abstraktní škody byla provedenými průvody prokázána, po případě vytýkáje v té příčině neúplnost řízení, nemůže dovolací soud pro nedostatek potřebného skutkového podkladu rozhodnouti ve věci samé, i bylo proto dle §§ 503 čís. 2, 510 c. ř. s. zrušiti napadený rozsudek a vrátiti věc odvolacímu soudu, by ji znovu projednal a rozsoudil.

Čís. 2348.

Tím, že kupitel koupené a dodané zboží odeslal z místa dodání na jiné místo osobě třetí a že prodatel již při uzavření smlouvy s kupitelem věděl, že kupitel tak učiní, neprodlužuje se zpravidla zákonná lhůta čl. 347 obch. zák. ku prozkoumání zboží a k oznámení vad, leč že by strany byly zamýšlely, by zboží prozkoumala teprve ona osoba třetí.

(Rozh. ze dne 6. března 1923, Rv I 879/22.)

Žalobce, pražský obchodník, objednal u žalovaného, rovněž pražského obchodníka »k příkazu svého holandského obchodního přítele« větší množství peněženek, jež mu žalovaný dodal 2. března 1920. Ža-

lobce zboží zaplatil a odevzdal je zasílatelské firmě J. B. k dopravě do Amsterdamu firmě S. A. Po příchodu zboží do Amsterdamu je firma S. A. pozastavila a dala žalobci k dispozici. Žalobu o vrácení kupní ceny a náhradu ušlého zisku, podanou 23. listopadu 1920, procesní soud první stolice zamítl, maje za to, že jest žalobní nárok promlčen (čl. 349 obch. zák.). Odvolací soud rozsudek potvrdil.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Soud odvolací správně uvedl a náležitě odůvodnil, že žalovaný byl povinen, zboží dodati žalobci jako kupujícímu a že měl tak učiniti v Praze. Zboží nemělo tedy býti žalovaným dodáno firmě S. A. v Amsterdamě a Amsterdam nebyl pro strany splništěm v příčině dodání zboží. Že by splniště pro strany v této příčině byl býval Amsterdam, neplyne ani z okolnosti, že žalovaný měl podle zakázky ze dne 11. února 1920 vyhotoviti mimo účet pro žalobce také ještě účet pro firmu S. A., neboť tento účet měl význam jen pro žalobce v poměru jeho k této firmě S. A., ani z další okolnosti, uvedené na konci oné zakázky, že zaplacení stane se podle předběžného účtu, ježž byl žalovaný povinen poslati žalobci před dodáním zboží a na jehož základě mělo dojiti placení od firmy S. A., neboť v onom posledním odstavci uvedeno jest výslovně, že na základě onoho předběžného účtu obdrží žalobce po tom zaplacení od firmy S. A., takže i zde se rozeznává mezi právním poměrem žalovaného k žalobci a mezi právním poměrem žalobce k firmě Amsterdamské. Zjištěno jest, že 2. března 1920 bylo zboží žalovaným žalobci skutečně dodáno a žalobcem přijato. Žalobce byl dle čl. 347 obch. zák. povinen, neprodleně po tomto dodání, pokud to bylo dle řádného obchodování možno, zboží prozkoumati a vady žalovanému oznámiti. Prozkoumání zboží a oznámení vad nestalo se v této lhůtě, pročž nastal předpoklad čl. 347 obch. zák., že žalobce zboží mlčky schválil. Oznámení vad teprve v červnu 1920 bylo opožděné a také žaloba podána byla pozdě. Žalobce má za to, že prozkoumání zboží a výtky vad staly se včas, ale tomuto mínění nelze vzhledem na to, co bylo nahoře uvedeno, přisvědčiti. Že splništěm nebyl Amsterdam, nýbrž Praha, plyne z hořejší úvahy; vývody, jimiž žalobce snaží se dokázati opak, nemohou míti úspěchu. Tím, že kupitel koupené a jemu dodané zboží odešle z místa dodání na jiné místo osobě třetí a že prodatel již při uzavření smlouvy s kupitelem věděl, že kupitel tak učiní, neprodlužuje se z pravidla zákonná lhůta čl. 347 obch. zák. ku prozkoumání zboží a k oznámení vad, neboť nelze z toho duvodně předpokládati, že strany mlčky zamýšlely lhůtu onu prodloužiti. Nerozhodno tedy jest, že žalobce určil zboží, o něž jde, pro vývoz a rovněž jest nerozhodno, zdali, jak žalobce v první stolici tvrdil, při zboží, ustanoveném pro vývoz, není dle usancí obvyklým, aby kupitel prohlížel toto, jemu dodané, k vývozu určené zboží, neboť taková zvyklost, odporující zákonnému předpisu čl. 347 obch. zák., není dle čl. 1 obch. zák. závazna. Z toho plyne, že nebylo třeba dukazu znalcem z oboru exportního, nabídnutého žalobcem v první stolici o této usanci a že v odmítnutí tohoto dukazu nelze, jak žalobce v dovolacím

spise nesprávně tvrdí, spatřovati neúplnost a tedy vadnost řízení dle Šu 503 čís. 2 c. ř. s. Prodloužení lhůty může nastati, oznámeno-li při uzavření smlouvy prodávateli, že kupitel koupené zboží dále zcizil nebo zcizí a že toto bude následkem toho dále dopraveno, a nelze-li podle povahy věci zboží prozkoumati hned na místě prvního dodání, před dalším odesláním a dodáním jeho, takže zřejmým úmyslem stran bylo, aby teprv odběratel kupiteluv zkoumal dodané zboží, na př. věděl-li prodávatel, že kupitel dodá zboží dále v původním obalu. Případu takového zde není, poněvadž podle skutkových zjištění nižších soudu žalovaný dodal zboží žalobci za souhlasu jeho v otevřených balíčcích a žalobce sám obstaral další dopravu tohoto zboží, tudíž i uložení jeho do bedny před touto další dopravou, takže mohl před tímto uložením prozkoumati zboží, jemu v otevřených balíčcích dodané. Žalobce ovšem tvrdil v první stolici, že není na to zařízen, aby zboží, jemu dodané, mohlo býti u něho prohlédnuto, ale to jest nerozhodno, neboť není zjištěno ani tvrzeno, že žalobce, obdržev zboží od žalovaného, nemohl se náležitě postarati o jeho prohlédnutí; zvláště poukázati jest na skutkové zjištění, že žalobce zboží, jemu žalovaným dodané, odevzdal zasílateli J. B., bydlícímu v témž domě, jako žalobce, a že zboží tam leželo téměř měsíc po převzetí, dříve než bylo do Amsterodamu dopraveno. Není tedy vyloučeno, že žalobce mohl zboží náležitě prozkoumati u zasílatele J. B-a. nebylo-li to možno v místnostech žalobce samého. Zdali, jak dovolatel tvrdí, prozkoumání zboží žalobcem v Praze nebylo účelno, jest vzhledem na zákonný předpis čl. 347 obch. zák. o povinnosti, zboží neprodleně prozkoumati, a vzhledem na hořejší úvahu nerozhodno. Dle této úvahy jest rovněž nerozhodno, že, jak v dovolacím spise je tvrzeno, žalovanému bylo při uzavření obchodu se žalobcem známo, že zboží má býti dále prodáno a zasláno. Okolnost, žalobcem v dovolacím spisu tvrzená, že žalovaný věděl, že obchodní přítel žalobcův v Amsterodamě prozkoumá zboží jemu dodané, jest v tomto sporu nedůležitá, neboť prozkoumání zboží žalobcovým obchodním přítelem v Amsterodamě, totiž firmou S. A. mohlo míti právní význam pouze vůči žalobci a nespoustilo tohoto povinnosti prozkoumání zboží vůči žalovanému. V důsledku toho dle vlastního tvrzení žalobcova firma S. A. dala zboží k dispozici žalobci a tento dal je dále k dispozici žalovanému. Chce-li však žalobce, tvrdící v dovolacím spise, že žalovanému bylo při uzavření obchodu se žalobcem známo, že firma Amsterodamská sama zboží prozkoumá, tím tvrditi, že podle úmyslu stran pouze firma Amsterodamská a nikoli žalobce měl zboží prozkoumati, nelze tohoto tvrzení dbáti, poněvadž nemá opory ani ve spisech, ani ve skutkových zjištěních, obsažených v rozsudcích nižších soudu.

Čís. 2349.

Vymohl-li si kupitel proti liknavému prodávateli exekuční titul na dodání zboží, nemůže, nevedla-li pak exekuce k cíli, domáhati se jako interese (§ 368 ex. ř.) náhrady abstraktní škody podle čl. 357 obch. zák., nýbrž jen náhrady zisku, jehož by byl v případě dodání zboží při řádném obchodování docílil.

(Rozh. ze dne 6. března 1923, Rv I 985 22.)